

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR

ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA

FŐTANTÁRGYAK
ÉS
DOKTORI TÉMÁK

GYŐR, 2007. NOVEMBER 28.

DR. VEREBÉLYI IMRE, DSC.
EGYETEMI TANÁR
A DOKTORI ISKOLA VEZETŐJE

TARTALOM

I. A DOKTORI ISKOLA TANRENDJE FÉLÉVES BONTÁSBAN	3
II. A DOKTORI ISKOLA FŐ TÁRGYAI	5
III. A DOKTORI ISKOLA DOKTORI TÉMAKÖREI ÉS TÉMÁI	20

I. A DOKTORI ISKOLA TANRENDJE FÉLÉVES BONTÁSBAN

I. SZEMESZTER				
TANTÁRGY ELNEVEZÉSE	TANTÁRGYFELELŐS	FÉLÉVI ÓRAKERET	SZÁMONKÉRÉS FORMÁJA	KREDIT
A társadalomtudományi kutatások módszertana	Dr. Vavró István DSc. Dr. Utasi Ágnes DSc	24	kollokvium	5
A jogrendszer fogalma és tagozódásának jog- és államelméleti alapjai	Dr. Szigeti Péter DSc.	24	kollokvium	5
A magyar állam és jogfejlődés az újkortól a XX. század közepéig	Dr. Révész T. Mihály CSc.	24	kollokvium	5
Szakszeminárium	tantárgyfelelős	24	kollokvium	5
Kutatászeminárium	témavezető	12	beszámoló	3
Alternatív tantárgy	tantárgyfelelős	24	beszámoló	5

II. SZEMESZTER				
TANTÁRGY ELNEVEZÉSE	TANTÁRGYFELELŐS	FÉLÉVI ÓRAKERET	SZÁMONKÉRÉS FORMÁJA	KREDIT
Összehasonlító alkotmányjog	Dr. Kukorelli István CSc.	24	kollokvium	5
A központi és a helyi közigazgatás	Dr. Verebélyi Imre, DSc. Dr. Patyi András PhD.	24	kollokvium	5
Szakszeminárium	tantárgyfelelős	24	kollokvium	5
Kutatászeminárium	témavezető	12	beszámoló	3
Alternatív tantárgy	tantárgyfelelős	24	beszámoló	5

III. SZEMESZTER				
TANTÁRGY ELNEVEZÉSE	TANTÁRGYFELELŐS	FÉLÉVI ÓRAKERET	SZÁMONKÉRÉS FORMÁJA	KREDIT
Alapjogok a magánjogban	Dr. Lenkovics Barnabás CSc.	24	kollokvium	5
A büntetőjogi felróhatóság alapelemei; hasonlóságok és különbségek más jogágakkal; nemzetközi tendenciák	Dr. Gellér Balázs PhD. Dr. Nyitrai Péter PhD.	24	kollokvium	5
Szakszeminárium	tantárgyfelelős	24	kollokvium	5
Kutatászeminárium	témavezető	12	beszámoló	3
Alternatív tantárgy	tantárgyfelelős	24	beszámoló	5

IV. SZEMESZTER				
TANTÁRGY ELNEVEZÉSE	TANTÁRGYFELELŐS	FÉLÉVI ÓRAKERET	SZÁMONKÉRÉS FORMÁJA	KREDIT
A nemzetközi jog intézményrendszerének fejlődése	Dr. Lamm Vanda, az MTA levelező tagja Dr. Sulyok Gábor PhD	24	kollokvium	5
Az európai integráció fejlődése	Dr. Milassin László PhD.	24	kollokvium	5
Szakszeminárium	tantárgyfelelős	24	kollokvium	5
Kutatászeminárium	témavezető	12	beszámoló	3
Alternatív tantárgy	tantárgyfelelős	24	beszámoló	5

V-VI. SZEMESZTER	
TEVÉKENYSÉG	KREDIT
Önálló kutatási tevékenység (témavezető)	0-4
Önálló kutatási tevékenység (témavezető)	0-4

II. A DOKTORI ISKOLA FŐ TÁRGYAI

I. szemeszter fő tárgyai:

A társadalomtudományi kutatások módszertana	Dr. Utasi Ágnes, DSc. Dr. Vavró István, DSc.
A jogrendszer fogalma és tagozódásának jog- és államelméleti alapjai	Dr. Szigeti Péter, DSc.
A magyar állam és jogfejlődés az újkortól a XX. század közepéig	Dr. Révész T. Mihály, CSc.

II. szemeszter fő tárgyai:

Összehasonlító alkotmányjog	Dr. Kukorelli István, CSc.
A központi és a helyi közigazgatás	Dr. Verebélyi Imre, DSc. Dr. Patyi András, PhD.

III. szemeszter fő tárgyai:

Alapjogok a magánjogban	Dr. Lenkovics Barnabás, CSc.
A büntetőjogi felróhatóság alapelemei; hasonlóságok és különbségek más jogágakkal; nemzetközi tendenciák	Dr. Gellér Balázs, PhD. Dr. Nyitrai Péter, PhD.

IV. szemeszter fő tárgyai:

A nemzetközi jog intézményrendszerének fejlődése	Dr. Lamm Vanda, az MTA levelező tagja Dr. Sulyok Gábor, PhD.
Az európai integráció fejlődése	Dr. Milassin László, PhD.

TANTÁRGYI INFORMÁCIÓS LAP

Tantárgy címe	A társadalomtudományi kutatások módszertana
Tantárgy jellege	főkéllégium
Tantárgyfelelős neve	Dr. Utasi Ágnes, DSc Dr. Vavró István, DSc
Oktatási félév	1.
Félévi óraszám	24
Számonkérés módja	kollokvium
Kreditpont	5

A tantárgy célja:

A tantárgy keretében a hallgatók megismerik a társadalomtudományi kutatásokban, ezen belül a jogtudományban leggyakrabban alkalmazott kutatási módszereket. Ismereteket szereznek ezek alkalmazásáról, alkalmazhatóságáról, az egyes módszerek előnyeiről és korlátairól. Megismerik azokat a módszereket, amelyek a társtudományokkal kölcsönösen alkalmazhatók és azokat, amelyek elsősorban a jogtudományok területén hasznosíthatók. Külön kitérünk a tárgy során annak ismertetésére, hogy milyen módszerek alkalmazhatók az alapkutatásoknál, a vizsgálni kívánt társadalmi jelenségnél és milyen módszerek az azokat kezelő, a társadalmi választ alkalmazó szervezeteknél, intézményeknél, hatóságoknál.

A tárgy oktatása keretében megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a bűnözés vizsgálatára, a bűnözés és más negatív jelenségek összehasonlítására, a jogalkalmazó, bűnüldöző és igazságszolgáltató szervek működésének vizsgálata során alkalmazható módszerekre. A tárgy ismerteti a demográfiában, a kriminológiában és a szociológiában alkalmazott módszereket. A módszerek alkalmazása során külön is hangsúlyosan foglalkozni kell a statisztikai módszertan, mint a tömegjelenségek vizsgálatára szolgáló tudomány problémáival, különös tekintettel a kriminálstatisztika helyzetére.

A tantárgy tematikája:

1. Paradigmák és elméletek a társadalomtudományban. Az okság kérdése
2. A kutatási cél, kutatási terv és kutatási pályázat
3. A téma szakirodalmának áttekintése
4. A téma konceptualizálása, a témához kapcsolódó fogalmak definíciója
5. Operacionalizálás, a fogalmak mérésének variációi
6. A mintavétel logikája
7. A megfigyelés módja i. (kísérletek, kérőíves vizsgálatok, kvalitatív terepkutatások)
8. A megfigyelés módjai ii. (beavatkozás-mentes vizsgálatok, értékelő kutatások)
9. Kvalitatív adatelemzés, az adatok kvantifikálása
10. Kvantitatív adatelemzés
11. Etikai szempontok a társadalomtudományi kutatásban
12. Könyvtárhasználat és a legismertebb internetes site-ok felhasználása

1. A tömegjelenségek és az egyedi jelenségek vizsgálatának módszertani kérdései.

2. Az egyedi jelenségek és a tömegjelenségek kapcsolata. Deviáns magatartások,

devianciakutatás, összehasonlító vizsgálatok.

3. A negatív jelenségek közötti sztochasztikus kapcsolatok, az alkalmazható módszerek és azok korlátai.

4. A bűnözés mint negatív társadalmi tömegjelenség, elemei, struktúrája, dinamikája, az intenzitás kérdései.

5. A statisztikai módszerek alkalmazása a társadalomtudományokban, ezen belül a demográfiában, a szociológiában és a kriminológiában.

6. A latencia vizsgálata, a struktúra és a dinamika kapcsolata, az alanyi és a tárgyi oldal összehasonlítása, intenzitás, prognóziskészítés.

Kötelező irodalom:

1. Earl Babbie: (2003) A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó Budapest, 564 p.

2. Andorka Rudolf (2006) : Bevezetés a szociológiába. 33-47.p. és 97-114.p.

Kovacsicsné Nagy Katalin: Bevezetés a kriminálinformatikába. Akadémiai Kiadó, Bp. 1968

Gönczöl-Kerecsi-Korinek-Lévay: Kriminológia-szakkriminológia. Komplex Kiadó, Bp. 2006

Kovacsicsné Nagy Katalin: Igazságügyi statisztika. Rejtjel Kiadó, Bp. 2002

Korinek László: Rejtett bűnözés, KJK, Bp. 1988

Vígh József: Kauzalitás, determináció és prognózis a kriminológiában. Akadémiai Kiadó, Bp. 1980

Ajánlott irodalom:

Andorka Rudolf-Cseh-Szombathy László-Vavró István: Társadalmi elítélés alá eső magatartások területi különbségei. Statisztikai Szemle, 1968. évi 1 és 2. szám

Balázs József: A bűnözés statisztikai koncepciójának kérdéséhez. Jogtudományi Közlöny, 1970. évi 8. sz.

Cseh-Szombathy László: Az öngyilkosság társadalmi jellege. Demográfia, 1963. évi 2. szám

Csonka József-Vavró István: Az alkoholizmus és a bűnözés. Statisztikai Szemle, 1965. évi 8 és 9. szám

Diczig István: A latens bűnözés vizsgálatának lehetőségeiről. Belügyi Szemle, 1971. évi 2. szám

Hoóz István: A bűnözésre vonatkozó adatok elemzésének néhány problémája. Belügyi Szemle, 1968. évi 3. szám

Kovacsics József: A fiatalkori bűnözés okaira vonatkozó kutatásokról. Magyar Jog, 1962. évi 3. szám

Kulcsár Kálmán: Demográfiai tényezők jelentősége a bűnözésben. Demográfia, 1959. évi 2 és 3. szám

Gönczöl Katalin: A hátrányos helyzet és a bűnözés. Valóság, 1982. évi 8. szám

Kertész Imre: A bűnözés társadalmi háttere. Jogtudományi Közlöny, 1981. évi 2. szám

Király Tibor: A bűnözés megelőzése. Magyar Tudomány, 1985. évi 5. szám

Kovacsicsné Nagy Katalin: A visszaesők demográfia jellemzői és tipizálása. Belügyi Szemle, 1984. évi 6. szám

Vavró István: A kriminológiai és a büntetőjogi büntett fogalom néhány kérdése. Belügyi Szemle, 1969. évi 7. szám

Vavró István: Iskolai végzettség, társadalmi helyzet, bűnözés. Statisztikai Szemle, 1986. évi 3. szám

TANTÁRGYI INFORMÁCIÓS LAP

Tantárgy címe	A jogrendszer fogalma és tagozódásának jog- és államelméleti alapjai
Tantárgy jellege	Főkéllégium
Tantárgyfelelős neve	Szigeti Péter
Oktatási félév	1.
Félévi óraszám	24
Számonkérés módja	kollokvium
Kreditpont	5
<p>A tantárgy célja:</p> <p>Egyfelől a kutatás és a kutathatóság nívóján megismertetni a jogrendszer tagozódás (jogágak – jogterületek és funkcionális kapcsolataik) összetett problémakörét a doktorandusz hallgatókkal. Másfelől az MK jogrendszerének 1989-től kezdődő nagy átalakulását a bemutatott elméleti paradigmákon keresztül vizsgálja a stúdium. Így alapvető jogintézményeink jellemzését is adja.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elmélettörténeti felvezetés folytonossága (Hamza) és a társadalomtörténeti probléma (polgári társadalom és politikai állam elkülönülése) ellentéte 2. A jogrendszerfogalom alapjai és strukturálódásának megközelítései Jogrendszer fogalmak és elméleti magyarázatuk kifejtése (M. Weber; funkcionalista; jogpozitivista; Eörsi, Peschka, Szigeti) Átfedések és funkcionális különbség a jogrend felfogásaival (Kelsen-Merkl joglépcső elmélete; R. Pound; angolszász analitikusok; Szigeti) A jogrend célja és gyakorlati jelentősége 3. A jogrendszer tagozódása: közjog – magánjog dichotómia, jogágak és jogterületek elkülönülésének fogalmi kritériumai és jelentőségük 4. Az MK jogrendszere: hagyományos jogterületek – változások és újítás 1989-2007 5. A szuverenitás és a nemzeti jogrendszer érvényességi alapja a globalizáció körülményei között és az európai integráción belül A nemzeti jogrendszer külső kapcsolódásai: EU jog és Nemzetközi jog – dichotom vagy trichotóm érvényességi alapok? 	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>Szigeti Péter. A köztársaság jogrendszerének állapota 1989-2006 (Akadémiai Kiadó, VII. fejezete, megjelenik: 2007 első felében) Szigeti Péter – Takács Péter: A jogállamiság jogelmélete</p>	

Napvilág Kiadó, Budapest, második bővített és javított kiadás, 2004. 5. fejezete (Jogrend, törvényesség, alkotmányosság)

A magyar jogrendszer átalakulása 1985/1990 – 2005 I. és II. kötet, (szerk.: Jakab András és Takács Péter), Gondolat – ELTE ÁJK, Budapest

Pound, Roscoe 1981 Társadalomirányítás a jog útján in: Jog és filozófia Akadémia, (szerk.: Varga Csaba)

Eörsi Gyula 1977 Jog – Gazdaság – jogrendszer-tagozódás) Akadémia, Budapest

Weber, Max 1995 Gazdaság és társadalom A megértő szociológia alapvonalai 2/2.

A gazdaság, a társadalmi rend és a társadalmi hatalom formái (Jogsziociológia) KJK, Budapest, 1.§ és 2.§-a, (ford.: Erdélyi Ágnes).

Ajánlott irodalom:

1. Hamza: A modern jogrendszerek tagozódása és a római jogi tradíció

www.mta.hu/fileadmin/szekfoglalok/000875.pdf

2. Peschka Vilmos 1988 A jog sajátossága Akadémiai Kiadó, Budapest

3. Mac Cormick, Neil 2004 A legalizmus etikája in: A Hart utáni jogelmélet alapproblémái (szerk.: Bódig Mátyás, Györfi Tamás, Szabó Miklós) Miskolc, Doktori Tankönyvek (ford.: Vinnai Edina).

4. Takács Péter (szerk.) 2003 ÁLLAMTAN Írások a XX. századi általános államtudomány köréből Szent István Társulat, Budapest, 962 oldal

TANTÁRGYI INFORMÁCIÓS LAP

Tantárgy címe	A magyar állam és jogfejlődés az újkortól a XX. század közepéig
Tantárgy jellege	főkéllégium
Tantárgyfelelős neve	Dr. Révész T. Mihály
Oktatási félév	1.
Félévi óraszám	24
Számonkérés módja	kollokvium
Kreditpont	5
<p>A tantárgy célja: A stúdium a magyar alkotmányfejlődés polgári kori korszakának főbb csomópontjait, illetve a modernizálódó hazai jogrendszer súlyponti intézményeinek létfeltételeit láttatja. Jóllehet a tárgy hangsúlyosan a köz- és magánjog kárpát-medencei fejlődési ívét mutatja be, de az egyes elméleti és gyakorlati konstrukciók, valamint az egyes intézmények gyakorlati érvényesülésének teljesebb megértése érdekében tárgyat európai dimenziók körülfárásával világítja meg. A stúdium nyomon kíséri a polgári alkotmányosság intézményi megvalósulását, kitérve az egyes európai mintavételi modellekre, vázolja a jogrendszer átalakulásának hazai folyamatát, felvillantja a parlamentarizmus és a szabadságjogok magyarországi realizálásának akció rádiuszát, s kitér a központi és helyi hatalom viszonyrendszerének vizsgálatára is.</p>	
<p>A tantárgy tematikája:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A polgári átalakulás európai és magyarországi menete, a polgárosuló jogrendszer alapintézményei 2. A törvényhozás és a végrehajtó hatalom viszonyrendszere az európai és a magyarországi alkotmányos monarchiában 3. A politikai szabadságjogok tételezésének és érvényesülésének hazai története a XIX. század közepéig - európai kitekintésben. 4. A parlamentáris monarchia nagy korszakai és főbb intézményei Magyarországon. 5./ Az államfejlődés közös vonásai és lényeges specifikumai Európában a XIX. század közepétől a második világháború kitöréséig. 6. Parlamentarizmus magyar honban. Törvényhozás és végrehajtó hatalom viszonya Magyarországon. 7. Politikai szabadságjogok a dualizmus korában, valamint a két világháború közötti korszak Magyarországon. 8. Területi és testületi önkormányzatok és szerepük a magyar közjogban. <p>Kötelező irodalom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Magyar alkotmánytörténet 4. Átdolgozott, javított kiadás. Bp. 2004. Osiris. Szerk.: Mezey Barna 	

2. Révész . Mihály: jogtörténeti dolgozatok, Győr 2000, 216.
3. Mezey- Sente: Európai parlamentarizmus- és alkotmánytörténet, Bp., 2003., 631.
4. Ruzsoly József: Újabb magyar alkotmánytörténet 1848 – 1849.,Bp., 2002. 440.
5. Stipta István: Törekvések a vármegyék polgári átalakítására, Bp. 1995. 192.
6. Egyetemes állam-és jogtörténet, Polgári kor, szerk.: Rácz Lajos, Bp.2002.515.
7. Somogyi Éva: Kormányzati rendszer a dualista Habsburg Monarchiában, Bp, 1996.
8. Romsics Ignác: Ellenforradalom és konszolidáció, Bp., 1982.

Ajánlott irodalom:

1. Wilhelm Brauner: Osztrák alkotmánytörténet napjainkig. Pécs 1994. 361.
2. A magyar közigazgatás-tudomány klasszikusai 1874-1947., Bp., 1988.366.
3. Kardos József: A szentkorona-tan története /1919-1944/, Bp, 1985
4. Csizmadia-Kovács Asztalos: Magyar alkotmány- és jogtörténet, Bp. 1991. 638.
5. Kovács István: Az alkotmánygondolat kialakulása és megszilárdulása Nyugat-Európában. In Nyugat-Európa alkotmányai. Szerk.: Kovács István. Budapest, 1988.
6. Caenegem, R.C. van: An Historical Introduction to Western Europe Constitutional Law, Cambridge, 1996.
7. Ruzsoly József: Alkotmány és hagyomány.Újabb jog-és alkotmánytörténeti tanulmányok. Szeged, 2000.
8. Révész T. Mihály: A sajtószabadság érvényesülése Magyarországon 1867- 1875. Bp., 1986.

TANTÁRGYI INFORMÁCIÓS LAP

Tantárgy címe	Összehasonlító alkotmányjog
Tantárgy jellege	Főkéllégium
Tantárgyfelelős neve	Dr. Kukorelli István CSc. egyetemi tanár
Oktatási félév	2.
Félévi óraszám	24
Számonkérés módja	kollokvium
Kreditpont	5
A tantárgy célja:	
<p>Az egyes alkotmányos értékek, intézmények, fogalmak elemzése és kutatása a nyugati demokráciák jogrendszereinek elemző összehasonlításával. A tantárgy egy komparatiztikai módszertani bevezető után a nyugati demokráciák alkotmányos berendezkedésének alapintézményeit vizsgálja, a hatalommegosztás konkrét megnyilvánulásai és a kormányformák szervezeti-intézményi megoldásai mentén. A modell-értékű intézmények – mint az alkotmányosság, a jogállamiság, a jogbiztonság, felelős kormányzás, közvetlen és képviselői demokrácia, a parlamenti jog sajátosságai, a végrehajtó hatalom ellenőrzésének módszerei, az államfő jogállása, az alkotmánybíráskodás és igazságszolgáltatási alapelvek, alapjogi szabályozás és védelem – tárgyalása során a főkéllégium a nyugati modellektől a kelet-európai (közte a magyar) alkotmányos rendszerekben való meghonosodásukig kíséri nyomon a demokratikus alkotmányosság értékeit.</p>	
A tantárgy tematikája:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A komparatív elemzések módszertana. 2. Az államszervezeti modellek elemzése. (népszuverenitás, közvetlen és képviselői demokrácia, választójogi rendszerek, parlamentek és a végrehajtó hatalom, alkotmánybíráskodás modelljei) 3. Az emberi jogok generációi, intézményesülésük és védelmi rendszerük. (egyéni és kollektív alapjogok, kommunikációs jogok, emberi méltóság, információs jogok) 	
Kötelező irodalom:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sente Zoltán: <i>Európai alkotmány és parlamentarizmus történet 1945-2005</i>. Bp., 2005 Osiris. 2. Tóth J. – Legény K. (Szerk.): <i>Összehasonlító alkotmányjog</i>. 2006., Complex 3. Nemzeti alkotmányok az Európai Unióban. (Trócsányi-Badó) Bp., 2005., Kjk. 4. Kukorelli István: <i>Tradíció és modernizáció a magyar alkotmányjogban</i>. Bp., 2006., Századvég 	
Ajánlott irodalom:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Prakke – Kortmann (ed.): <i>Constitutional law of 15 EU member states</i>. Deventer, 2004. 2. Kortmann et al. (ed.): <i>Constitutional of 10 New EU Member States</i>. 2007. 3. McHugh (ed.): <i>Comparative constitutional traditions</i>. New York, 2002. 	

TANTÁRGYI INFORMÁCIÓS LAP

Tantárgy címe	Központi és helyi közigazgatás
Tantárgy jellege	Főkéllégium
Tantárgyfelelős neve	Dr. Verebélyi Imre DSc. egyetemi tanár, Dr. Patyi András PhD, egyetemi docens
Oktatási félév	2.
Félévi óraszám	24
Számonkérés módja	kollokvium
Kreditpont	5
<p>A tantárgy célja: A tantárgy meg kívánja alapozni a vonatkozó kutatási résztémákat. Továbbá emelt szintű ismereteket ad a nem közigazgatási témaköröket választó hallgatók számára.</p>	
<p>A tantárgy tematikája:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kormány és minisztériumok 2. Minisztériumok és a kormánynak alárendelt központi szervek 3. A kormányfüggetlen központi hatóságok 4. Települési önkormányzatok 5. Megyei önkormányzatok 6. Területi államigazgatási (dekoncentrált) szervek 	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>Ficzere Lajos (szerk.): Magyar közigazgatási jog. Általános rész. Osiris, Bp., 1999. Lőrincz Lajos: A közigazgatás alapintézményei. HVG Orac, Bp., 2005. Verebélyi Imre (szerk.): Egy évtized önkormányzati mérlege és a jövő kilátásai. MKI, MTA PTI-RKI, Bp., 2000. Verebélyi Imre (szerk.): Az önkormányzati rendszer magyarázat. KJK, Bp., 1999. Horváth M. Tamás (szerk.): Piacok a főtéren. Helyi kormányzás és szolgáltatás-szervezés. Sárközy Tamás: Államszervezetünk potenciazavarai. HVG Orac, Bp., 2006.</p>	
<p>Ajánlott irodalom:</p> <p>David Osborne – Peter Hatchinson: A kormányzás ára. Aliena kiadó, Bp., 2006. Jenei György: Közigazgatás menedzsment. Századvég, Bp., 2005. Dudás Ferenc – Hazafi Zoltán: Elgondolás és fejlesztési javaslat a közigazgatás személyes állományának teljesítőképességének növeléséről. In: Magyar Közigazgatás, 2005/4-5. sz. Torma András (szerk.): Európai közigazgatás. Virtuóz kiadó, 2005.</p>	

TANTÁRGYI INFORMÁCIÓS LAP

Tantárgy címe	Alapjogok a magánjogban
Tantárgy jellege	Főkéllégium
Tantárgyfelelős neve	Dr. Lenkovics Barnabás CSc.
Oktatási félév	3.
Félévi óraszám	24
Számonkérés módja	kollokvium
Kreditpont	5
<p>A tantárgy célja: Az alkotmányos alapjogok magánjogra gyakorolt hatásának és ugyanakkor a klasszikus magánjogi alapelvek alapjogokra gyakorolt hatásának bemutatása, illetve kutatása.</p>	
<p>A tantárgy tematikája:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alkotmányozás és polgári jogi kodifikáció 2. Emberi jogok és polgári jogi alanyi jogok 3. Imperatív, attributív, kogens és diszpozitív szabályozás 4. A jog szocializálása és etizálása 5. Az emberi méltóság jogi védelme 6. Az élethez való jog védelme 7. Egészséghez való jog és betegjogok 8. A környezethez való jog 9. A magánszféra és a személyes adatok védelme 10. A tulajdonhoz, vállalkozáshoz és a munkához való jog 11. A szociális biztonsághoz való jog 12. Az egyenlő bánásmód követelményei 13. Szabadságjogok és személyiségvédelem 14. A házasság és a család védelme, az öröklés joga 15. Alkotmánybíróság, ombudsman, közigazgatás, polgári bírászkodás 	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>Alkotmányosság a magánjogban. Szerk.: Sajó András, Complex Kiadó, Budapest, 2006.</p>	
<p>Ajánlott irodalom:</p> <p>A kötelező irodalomként megjelölt műben meghivatkozott művek és az egyes témákhoz kapcsolódó szakirodalom.</p>	

TANTÁRGYI INFORMÁCIÓS LAP

Tantárgy címe	A büntetőjogi felelősség alapelemei; hasonlóságok és különbségek más jogágakkal; nemzetközi tendenciák
Tantárgy jellege	főkollégium
Tantárgyfelelős neve	Dr. Nyitrai Péter, PhD, Dr. Geller Balázs, Dr. habil.
Oktatási félév	3.
Félévi óraszám	24
Számonkérés módja	Írásbeli vizsga
Kreditpont	5
<p>A tantárgy célja:</p> <p>A tantárgy bemutatja a büntetőjog felelősségi rendszerének, a bűnösség fogalmának történelmi alakulását Magyarországon és összehasonlító jogi megközelítésben is. Különös figyelmet fordít az <i>ignorantia juris</i> kérdésre és a tévedés valamint társadalomra veszélyesség, materiális jogellenesség problematikájára. Vizsgálja a felelősség objektívizációjának kérdéskörét az Európai Unió jogának, a nemzetközi jognak fényében. Végül összeveti a büntetőjogi felelősségi rendszert a polgári jog és a munkajog felelősségi követelményeivel.</p>	
<p>A tantárgy tematikája:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A bűnösség fogalma a büntetőjogban általában alapelemek és viszonyuk egymáshoz 2. A társadalomra veszélyesség, alaki és anyagi jogellenesség tudata, mint a felelősség követelménye 3. A tényszándék, az <i>ignorantia juris neminem excusat</i> maxima a büntetőjogban különös tekintettel a tévedésre. 4. A büntetőjogi norma címzettjei és a norma alkotmányos értelmezése mint a felelősség eleme. 5. Az elvárt gondosság a büntetőjogban és a szubjektív képesség mint felelősséget kizáró körülmény? 6. A jogi személy büntetőjogi felelősségének kialakulása nemzetközi összehasonlításban. 7. A jogi személy büntetőjogi felelősségének problematikája a hatályos jog alkalmazása során. 8. A bűnösség objektívizációja az Európai Unió büntetőjogában. 9. A bűnösség objektívizációja a nemzetközi büntetőjogban. 10. Objektív felelősségi elemek a tradicionális büntetőjogban és más jogágakban. 11. Ideológiai gyökerek és alkotmányos, emberi jogi aggályok az objektívizációval összefüggésben. 12. Összefoglalás, konzultáció 	

Kötelező irodalom:

1. Finkey F.: *A jogtalanság mint a büntetendő cselekmény ismérve* (Budapest., MTA, 1909)
2. Békés I.: *A gondatlanság a büntetőjogban* (Budapest, KJK Kiadó, 1974)
3. Kis N. *A bűnösségi elv hanyatlása a büntetőjogban* (Budapest, Unió Kiadó, 2005)
4. Gellér B.: *A büntetőjogi bűnösség objektivizálódása mint a nemzetközi kihívásokra adott válasz* in: NEMZETKÖZI BÜNTETŐJOG MAGYARORSZÁGON - ADALÉKOK EGY VITÁHOZ (EGYES JELLEMZŐK LEÍRÁSA ÉS DIAGNÓZIS KÍSÉRLET) (Bp., Tullius, 2007).
5. Gellér B.: *The Identity of the Interpreter of Criminal Norms*, ANNALES UNIV. SCI. BUD. DE ROLANDO EÖTVÖS, SECTIO IURIDICA (2005) Vol. 46, 281 - 312.
6. Sántha F.: *A jogi személy büntetőjogi felelősségéről.* (Budapest, KJK-Kerszöv, 2002)
7. Kis N. - Gellér B.: *A nemzetközi bűncselekmények hazai kodifikációja de lege ferenda*, 363 - 392. IN: WIENER ÜNNEPI KÖTET (Ligeti K. (szerk.), Bp., KJK., 2005).
8. Gellér B.: *The Substantive Value of Value-Judgements in the Process of Interpreting Criminal Norms*, 119 - 150. IN: BÉKÉS IMRE ÜNNEPI KÖTET (Gellér B. (szerk.), Budapest, OSIRIS, 2000).
9. Szalma J. *Alanyi és tárgyi felelősség. A vétkesség és felróhatóság kérdéskörének lehetséges szempontjairól, különös tekintettel a magyar Ptk. vonatkozó rendelkezéseire és ezek rekodifikációjára* FACULTAS POLITICO-IURIDICAE (2001-2002) 38-39: 21.
10. Wiener A. I.: *A gazdasági vezetőknek a beosztottak bűncselekményéhez kapcsolódó büntetőjogi felelőssége.* MAGYAR JOG 12/2003:705-710.

Ajánlott irodalom:

1. Gellér B.: *Legalitás a vádpadon* (Bp., Tullius Kiadó, 2007).
2. Gellér B.: *Az orvos felelősségbiztosítás a magyar jogban*, 8. fejezet, 302-320., IN: ORVOSI FELELŐSSÉG (szerk.: Sótonyi Péter, Bp., Semmelweis Kiadó, 2006.).
3. Kis N.: *Gondolatok a bűnösségi elv hanyatlásáról* In: GYÖRGYI KÁLMÁN ÜNNEPI KÖTET, 321-347. (Gellér B. (szerk.), Budapest: KJK Kerszöv Kiadó, 2004).
4. Gellér B.: *A jogi személy büntetőjogi felelőssége* (Kézirat, tanulmány az IM felkérésére, törvény-előkészítéshez használt anyag, 2001) 75 oldal.

TANTÁRGYI INFORMÁCIÓS LAP

Tantárgy címe	A nemzetközi jog intézményrendszerének fejlődése
Tantárgy jellege	főkéllégium
Tantárgyfelelős neve	Dr. Lamm Vanda, az MTA levelező tagja, Dr. Sulyok Gábor PhD
Oktatási félév	4.
Félévi óraszám	24
Számonkérés módja	Szóbeli vizsga, illetve un. paper készítése
Kreditpont	5
<p>A tantárgy célja:</p> <p>A nemzetközi jog sokévszázados története során nem csak e jogág által szabályozott államközi viszonyok köre bővül, hanem maga a joganyag és bizonyos alapintézményei is jelentős fejlődésen mentek keresztül. A tantárgy célja, hogy a doktori képzés során a hallgatók megismerkedhessenek a nemzetközi jog eszmetörténetével, e jogterület fejlődésének fontosabb csomópontjaival, s a nemzetközi jog bizonyos alapintézményeinek az államközi kapcsolatok történetébe beágyazott fejlődésével.</p>	
<p>A tantárgy tematikája:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A nemzetközi jog eszmetörténetének fejlődése az ókortól 1648-ig. 2. A nemzetközi jog eszmetörténetének fejlődése 1648-tól 1815-ig. 3. A 19. század nemzetközi joga. 4. Nemzetközi jog a 20. században. 5. A szuverenitás eszméje a nemzetközi jogban. 6. Az erőszak alkalmazásának törvényen kívül helyezése. 7. A beavatkozás tilalmának kiteljesedése. 8. A nemzetközi jog jogforrási rendszerének fejlődése, a <i>jus cogens</i> a nemzetközi jogban. 9. A nemzetközi jogalanyok körének kibővülése. 10. A nemzetközi szervezetek megjelenése és szerepük kiteljesedése. 11. A nemzetközi jog szankció rendszerének fejlődése és hatékonysága. 12. A nemzetközi bírászkodás fejlődése. 	
<p>Kötelező irodalom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gajzagó László: A nemzetközi jog mivoltáról. Akadémiai Székfoglaló, 1943. 2. Herczegh Géza: Sociology of International Relations and International law. In: Questions of International Law. Budapest, 1970. 3. Valki László: A nemzetközi jog társadalmi természete. KJK 1989. 	

Ajánlott irodalom:

1. E. Nys: Les origines du droit international (1894)
2. Irk Albert: Bevezetés az új nemzetközi jogba (1929)
3. G.I Tunkin: A nemzetközi jog elméletének kérdései (1962)
4. H. Kelsen: Principles of International Law (1952)
5. Ch. De Vissher: Théorie et réalité en droit international public (1960)
6. I. Brownlie: Principles of International Law (4th edition, 1960)
2. L. Henkin: How Nations Behave (2nd edition, 1979)
7. Lamm Vanda: Az államok közötti viták bírói rendezésének története (1990)
8. J.G. Merrills: International Dispute Settlement (2nd edition, 1991)
9. Bowett's Law of International Institutions. (Ed. Ph. Sands-P. Klein) (5th edition, 2001)

TANTÁRGYI INFORMÁCIÓS LAP

Tantárgy címe	Az európai integráció fejlődése
Tantárgy jellege	főkollégium
Tantárgyfelelős neve	Dr. Milassin László
Oktatási félév	4.
Félévi óraszám	(12 * 2 = 24 ó)
Számonkérés módja	kollokvium
Kreditpont	5
<p>A tantárgy célja: A hallgatókat megismertetni az európai integráció fejlődésének legfontosabb elméleti kérdéseivel. A regionális gazdasági integráció felgyorsulásának előfeltételeit kell elemezni a világkereskedelmi folyamatok tükrében. Különös figyelmet kell fordítani az integráció egyes állomásai eredményeinek elemzésére, értékelésére.</p>	
<p>A tantárgy tematikája:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az integráció kérdése Európában a II. világháború után 2. Az Európai Szén –és Acélközösség megalakulása 3. Az Európai Védelmi Közösségtől a Római Szerződésig 4. Másfél évtized az Európai Gazdasági Közösség fejlődésében 5. Az Egyesülési Szerződés (intézmények) 6. Az Európai Közösségek bővülése (6 – 12) 7. Egységes Európai Okmány – egységes közös belső piac 8. EU – Maastrichti Szerződés 9. Bővítések – a közös pénz bevezetése 10. Amszterdami Szerződés 11. Nizzai Szerződés, bővítési folyamatok 12. Alkotmányszerződés, Reformtörekvések, Reformszerződés 	
<p>Kötelező irodalom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Horváth Zoltán: Kézikönyv az Európai Unióról, 7. átdolgozott, bővített kiadás, Magyar Országgyűlés, 2007. 2. Dick Leonard: Európai Unió, történet, szervezet, működés, Geomédia, Budapest, 2002 	
<p>Ajánlott irodalom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Magyar Péter: Az Európai Unió története, Press Publica, 2000 2. Madari Ákos: Európa 2010, Kossuth, Budapest, 2005 3. EU – Tanulmányok, I –VI. kötet, TAS 11, 2002 	

III. A DOKTORI ISKOLA DOKTORI TÉMAKÖREI ÉS TÉMÁI

<i>Témakör</i>	<i>Témavezető</i>	<i>Cím</i>
I. Jog- és államelmélet	Dr. Szigeti Péter, DSc.	Jogelmélet – Jogbölcselet
	Dr. Cs. Kiss Lajos, CSc.	Szinoptikus államelmélet
	Dr. Szigeti Péter, DSc.	Jogállamiság kialakulása és jellemzői
II. Alkotmányjog	Dr. Bihari Mihály, DSc.	Az alkotmány és az alkotmányvédelem
	Dr. Kukorelli István, CSc.	A kollektív alapjogok intézményesülésének problematikája
	Dr. Bihari Mihály, DSc.	Parlament, parlamenti jog, parlamenti demokrácia
	Dr. Bihari Mihály, DSc.	Politikai és hatalmi rendszerek. A kormányzat demokratikus ellenőrzése.
	Dr. Kukorelli István, CSc.	Jogforrások
III. Civilisztika	Dr. Lenkovics Barnabás, CSc.	Alanyi és alapjogok a magánjogban
	Dr. Lenkovics Barnabás, CSc.	A polgári jog és a közjog
	Dr. Szalay Gyula, CSc.	Európai versenyjog
	Dr. Szalay Gyula, CSc.	Nemzetközi fuvarjog
	Dr. Milassin László, PhD.	Az elektronikus kereskedelem és a fogyasztóvédelem általános jogi kérdései
IV. Bűnügyi tudományok	Dr. Gellér Balázs, dr. habil.	Alapjogok a büntető igazságszolgáltatásban
	Dr. Nyitrai Péter, PhD.	A magyar büntetőjogi szankciórendszer fejlesztésének perspektívái
	Dr. Nyitrai Péter, PhD.	Nemzetközi bűnügyi együttműködés
	Dr. Vavró István, DSc.	A demográfiai változások és a bűnözés kapcsolata
	Dr. Vavró István, DSc.	A statisztikai módszerek alkalmazása a bűnözés vizsgálatánál
	Dr. Mezey Barna	Büntetőjogi kodifikáció a 19. századi Magyarországon
V. Közigazgatási jog	Dr. Patyi András, PhD.	A közigazgatás alkotmányossága a modern jogállamban
	Dr. Verebélyi Imre, DSc.	A közigazgatás központi szervezete és működése
	Dr. Verebélyi Imre, DSc.	Az önkormányzati igazgatás alapvonalai
	Dr. Varga Zs. András, PhD.	A közigazgatás kontrollja
	Dr. Patyi András, PhD.	A bírói jogvédelem szerepe és jellemzői a közigazgatásban
	Dr. Révész T. Mihály, CSc.	Média jog
VI. Nemzetközi jog	Dr. Lamm Vanda, az MTA levelező tagja	Az emberi jogok nemzetközi védelme
	Dr. Lamm Vanda, az MTA levelező tagja	A nemzetközi viták békés rendezésének joga
	Dr. Sulyok Gábor, PhD.	A nemzetközi béke és biztonság fenntartásának és helyreállításának alapvető kérdései
	Dr. Milassin László, PhD.	Az európai integráció fejlődése
	Dr. Milassin László, PhD.	EU szakpolitikai alapok

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Jogelmélet – Jogbölcsélet
Témavezető:	Dr. Szigeti Péter DSc.
A doktori téma rövid összefoglalása: <p>A téma olyan problémakomplexum vizsgálatát igényli, ami a szakjogtudományok, a jogelmélet és a jogbölcsélet részleges azonosságait és egymástól lényegesen eltérő tárgyi és módszertani problémáit mutatja meg.</p> <p>A jogelméletet a jog önmagára vonatkozó reflexiójaként, míg a jogfilozófiát egy filozófia jogról alkotott képeként fogja fel. Be kell mutatni azt is, hogy egyrészt nem minden filozófiának van kidolgozott felfogása a jogról, másrészt, hogy ahol van (hegelianizmus, neokantianizmus, marxizmus, egzisztencializmus, neotomizmus, protestáns természetjog), ez milyen elvekből következik.</p> <p>A témakör az irányzatok ‚családfájának’ és belső dinamikájának alakulására is kitékintést nyújt. A megoldások kapcsolódnak a magyar jogelmélet szintetikus hagyományaihoz (Moór, Horváth, majd Szabó, Eörsi, Peschka), de egyben tudatosítják ennek az analitikus, jogpozitivistá felfogástól való fundamentális eltéréseit. Ezt nemcsak a hazai múltra vonatkozóan (Somló Bódog) szükséges megtenni, hanem a mai angolszász analitikus irányzatokkal is foglalkozni kell, elsősorban Hart mérsékelt jogpozitivistá felfogásával és az ún. poszthartianus megoldásokkal (Dworkin, Raz, Mac Cormick, Postema, Schauer munkáin keresztül). Utóbbiak vonatkozásában elsősorban a pozitívizmus mai, korszerű formáit, a gyakorlati filozófiák elgondolásait és az autoritás problémáját célszerű vizsgálni.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Szinoptikus államelmélet
Témavezető:	Dr. Cs. Kiss Lajos, CSc.
A doktori téma rövid összefoglalása: <p>A modern államelmélet javasolt témája azt a kérdést vizsgálja, hogy az állam fogalmának melyik meghatározása – vagy másként: az államelmélet melyik típusa – tesz leginkább eleget az objektivitás és tárgyyszerűség követelményeinek, melyeket hagyományosan a természettudományos és a nem természettudományos megismeréssel szemben támasztanak? Az e követelményeknek való megfelelés módjában és mértékében – azaz az igazságigény értelmezésében és beváltásában – mutatkozó különbségek vajon mire vezethetők vissza? Mit jelent az, hogy az állam „létezik”? Az állam „létezése” szempontjából milyen értelemben konstitutív az állam politikai és jogi szerkezeti meghatározottsága? Feltételezése szerint az alapprobléma kifejtése mint válasz mindenkor az államelmélet teoretikus nézőpontjának, az értelmezés perspektívájának és alapfogalmainak a megválasztásától függ. Az államprobléma megoldását lehetővé tevő tudományos nézőpont a jogtudomány és politikatudomány, a jogfilozófia és politikafilozófia, s egyáltalán a tudomány és filozófia megismerési érdeklődésének a metszéspontján „pozícionálható”.</p> <p>A szinoptikus funkcionális konstruktivizmusnak nevezett nézőpont teszi lehetővé az állam problémájának „konszenzusképes” értelmezését és az állam fogalmának olyan meghatározását, amely nem lezárja, hanem egy új horizonton továbbfolytatására ösztönzi az államelméleti kutatásokat, s eközben fenntartja, ismeretelméletileg-módszertanilag biztosítja az értelmezési nézőpontok pluralitásának és szellemi versengésének feltételeit. Egy ilyen teoretikus horizonton egyaránt helye és létjogosultsága van az „általános államtani” és az ún. „politikafilozófiai” államelméletek különféle változatainak, és lehetségessé válik az is, hogy a szociológia (Georg Jellinek, Max Weber, Mannheim Károly, Jürgen Habermas, Niklas Luhmann stb.), a jogtudomány (Georg Jellinek, Hermann Heller, Hans Kelsen, Carl Schmitt stb.) és a politikatudomány specifikus nézőpontjait egyaránt bevonjuk az államfogalom meghatározásába.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Jogállamiság kialakulása és jellemzői
Témavezető:	Dr. Szigeti Péter DSc.
<p>A doktori téma rövid összefoglalása:</p> <p>A témakörben az elméleti és a történeti-empirikus anyag egységének módszertani elve jegyében két egyaránt jogosult nézőpontból, társadalomtörténeti és jogelméleti nézőpontból kell vizsgálni a jogállamot.</p> <p>A vizsgálat három kérdést fog át: egyrészt a jogállamiság nemzeti típusvariánsait, másrészt a legalitás és a legitimitás újkori viszonyának alakulását és harmadrészt az emberi jogok elméleti és gyakorlati jelentőségét a jogállamiság materiális értékrendjében. Mindezek nélkülözhetetlenek a magyarországi és Közép-Európai folyamatok (1989-2006) megértéséhez, értelmezéséhez és kutatásához.</p> <p>Együttesen alkalmasak arra, hogy felmutassák azokat a közös tartalmakat, amelyek minden racionális államfejlődésre jellemző alakulatnál előfordulnak. Így a formális jogszerűséget és a kormányzás alkotmányos keretek közé szorítását. A közös vonatkozási pontok mellett be kell mutatni a joguralom tan keletkezését Angliában, az USA változatot, a materiális és a formális legalitás ingamozgását a német társadalomfejlődésben, továbbá a francia konstitucionalizmus kialakulását, jellemző intézményesültségét. A nemzeti történelemben és jogfejlődésben ágyazott változatok ráirányítják a figyelmet azon tanulságokra, amelyek intézményesíthető megoldásokat, a jogállami minőségű jogrendszer működtetésének kritériumait képezhetik és képezik. Így az állami cselekvések joghoz kötöttségének elvére, a jogbiztonság követelményének, az emberi jogok létének és meghatározott katalógusának és a jogrendszer alkotmányosságai, alapjogi kontrolljának szükségességére.</p> <p>A témakörben ki lehet térni arra is, hogy a magyar Alkotmánybíróság mennyiben segítette a fokozatos jogállami reformokat, és mennyiben tudta elkerülni a túlságosan konzervatív és az egyoldalúan radikális természetjogias megoldásokat.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Az alkotmány és az alkotmányvédelem
Témavezető:	Dr. Bihari Mihály egyetemi tanár, tudományok doktora
A doktori téma rövid összefoglalása: Az alkotmány fogalma. Az alkotmány funkciói. Az alkotmány, mint jogszabály szerkezete, tartalma, normatív jellemzői. Az alkotmányok típusai (történeti, ideológiai, funkcionális és normatani szempontból). A magyar alkotmányok (történeti, chartális) típusai. Az alkotmányok társadalomképe, politikai és hatalmi rendszere, az alkotmányos jogok az írott magyar alkotmányokban. Az alkotmányos rendszerváltás. Az alkotmány értékrendszere (normatív, ideológiai, cél és eszközértékek). Az alkotmánybíráskodás történeti típusai és azok kialakulása. Az alkotmánybíráskodás funkciói (nemzetközi összehasonlítás) és tipológia. Az alkotmánybíráskodás a hatalmi négyszögben. Az Alkotmánybíróság alkotmányt és demokráciát védő szerepe. Az Alkotmánybíróság viszonya a parlamenthez, a kormányhoz, az igazságszolgáltatáshoz és az önkormányzatokhoz.	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	A kollektív alapjogok intézményesülésének problematikája
Témavezető:	dr. Kukorelli István, CSc.
<p>A doktori téma rövid összefoglalása:</p> <p>A kollektív szabadságjogok, nevezetesen:</p> <ul style="list-style-type: none">- a lelkiismereti és valásszabadság,- a szólás- és sajtószabadság (a véleménynyilvánítás szabadsága),- a gyülekezési- és egyesülési szabadság, a klasszikus első generációs jogok körébe tartoznak. <p>Az alkotmányjogi szabályozás szempontjából releváns jogokról van szó, ez a jogág adja külön törvényekben a legfőbb garanciákat.</p> <p>A doktori téma egyaránt lehetőséget biztosít a külön-külön kutatásra, de az együttes vizsgálatra is, pl. az állam szerepét illetően. Fontos szerepe van az alkotmánytörténeti és az összehasonlító kutatási módszertannak.</p> <p>A normatív, leíró elemzés mellett lényeges az élő jog a jogalkalmazói gyakorlat vizsgálata is. (Pl. a gyülekezési jog esetében.)</p> <p>Az Alkotmánybíróság számos döntése érintette a kollektív szabadságjogokat, különösen a véleménynyilvánítási szabadság védelmi szintjének kérdése lehet izgalmas kutatási téma (a gyűlöletbeszéd alkotmányjogi megítélése.)</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Parlament – parlamenti jog – parlamenti demokrácia
Témavezető:	Dr. Bihari Mihály egyetemi tanár, tudományok doktora
A doktori téma rövid összefoglalása: A modern parlamentek funkciói. A funkciók megsokszorozódása és kiteljesedése. A pártosodott parlamentek és kormányzati rendszerek. A modern pártok a parlamentben és a társadalomban. A parlamenti demokrácia értékei, technikái és szabályai. A kormánytöbbség és az ellenzék jogai a parlamentben. A parlamenti normák gazdagodása (alkotmány törvény, házszabály, frakció szabályzatok, koalíciós megállapodások, nem írott szabályok). A parlament, mint döntéshozó szervezet működészavarai. A parlament működésének szintjei. A bizottsági rendszer. A képviselők önállósága, visszahívhatósága, utasíthatósága, vagy függetlensége.	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Politikai és hatalmi rendszerek. A kormányzat demokratikus ellenőrzése.
Témavezető:	Dr. Bihari Mihály egyetemi tanár, tudományok doktora
<p>A doktori téma rövid összefoglalása:</p> <p>A politikai hatalom működése, a politikai rendszer funkciói és összetevői. Nemzetközi összehasonlító és történeti feldolgozás.</p> <p>A politikai rendszerek típusai és ezek átalakulása. Politikai rendszerváltás Magyarországon. Diktatórikus és demokratikus politikai rendszerek jellemzői, összehasonlítások.</p> <p>A jogállami demokráciák. Az alkotmányos politikai rendszerek kritériumai.</p> <p>A kormányzati rendszerek összetevői, működési módjuk, átalakulásuk.</p> <p>A kormányzati rendszerek tipológiája.</p> <p>A magyar kormányzati rendszerek a rendszerváltás után.</p> <p>A demokratikus államhatalom és a centralizált kormányzati rendszerek összekapcsolódása.</p> <p>Kormányzati koalíciók típusai. Koalíciós elméletek és gyakorlati megvalósulásuk. Parlamenti kormányzás, kancellár-demokrácia, testületi kormányzás, pártkormányok, „elszabadult” kormányzati bürokrácia, a „duvad állam” és „szolgáló bürokrácia”, az európai kormányzati rendszerek összekapcsolódása. Hatékonyság, jogszerűség és demokratikusan ellenőrzött kormányzás.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Jogforrások
Témavezető:	Dr. Kukorelli István, CSc.
<p>A doktori téma rövid összefoglalása:</p> <p>A jogforrásnak közismerten létezik jogfilozófiai, politológiai és alkotmányjogi fogalma, éppen ezért a jogforrások c. doktori téma interdiszciplináris kutatást igényel.</p> <p>Alkotmányjogilag megválaszolandó a jogalkotói hatáskör telepítése, kinek, mely állami szervnek milyen terjedelemben adhat az alkotmányozó hatalom jogalkotói autoritást. Hogyan változhat a jogalkotói hatalom súlypontja (a felhatalmazás intézményének alkotmányossága).</p> <p>A téma keretein belül vizsgálandó a jogalkotási döntéshozatal egésze, ezen belül a minősített többségű törvényalkotás, valamint a közjogi érvénytelenség és ezeknek alkotmánybírói gyakorlata.</p> <p>Megkerülhetetlen kérdés a jogforrási rendszer normaterjedelme (írott jogszabályok, „agglomeráció”, a bírói alkotott jog, az Alkotmánybíróság határozatai), továbbá a rendszer koherenciája, a normakollízió kérdése.</p> <p>Szervesen hozzátartozik a jogforrás rendszerhez a nemzetközi joggal és az uniós joggal való kapcsolat vizsgálata.</p> <p>A jogállam klauzula az indítványozók által az egyik leggyakrabban hivatkozott reguláta az Alkotmánynak (Alkotmány 2. §). Ennek jogbiztonsági összefüggéseit számos határozatában értelmezte az Alkotmánybíróság. E gyakorlat értékelése is a témához tartozik.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Alanyi és alapjogok a magánjogban
Témavezető:	Dr. Lenkovics Barnabás, CSc.
A doktori téma rövid összefoglalása: <p>A doktori témakörben a magánjog rendszerét az alanyi jogok és az alapjogok szempontjából kell vizsgálni, ezekre a kiemelt szempontokra kell a magánjogi elemzést koncentrálni.</p> <p>A kutatási feladat lényege az, hogy a klasszikus magánjog alapvető értékeinek, a polgári jog által biztosított legfontosabb alanyi jogoknak az alkotmányos alapjogokká minősítése – mint 20-21. századi új kísérlet – milyen hatással van és lesz a jogrendszer egészére, a jogi normákra és a jogérvényesítés eszköz- és fórumrendszerére.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	A polgári jog és a közjog
Témavezető:	Dr. Lenkovics Barnabás, CSc.
A doktori téma rövid összefoglalása: <p>Egyrészt a témakörben be kell mutatni, hogy a XX. századi totális diktatúrákban (így Magyarországon a szocializmus 4 évtizedében) jellemző volt a magánjog elközjogiasítása, vele együtt a privát autonómia drasztikus beszűkítése, korlátozása. A XXI. század elején hasonló kérdéseket vet fel számos klasszikus magánjogi jogosultság „alkotmányjogiasítása”, alapvető szabadságként, illetve emberi jogként való megjelenítése. Ez a jelenség a privát autonómia kiszélesítése mellett felveti az „elközjogiasítás” (imperatív és kogens szabályozás) veszélyét. A téma keretében ennek az új jogi jelenségnek az egyes jogágazati és jogterületi megnyilvánulásait lehet kutatni.</p> <p>Másrészt elemezni kell, hogy a XX. század végének nyugati demokratikus jogállamaiban – többek közt az ún. Public Management irányzat hatására – felerősödött a közigazgatási jog „polgári jogiasodása”, a közszerzések, a piaci módszerek közigazgatásban való elterjedése következtében.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Európai versenyjog
Témavezető:	Dr. Szalay Gyula CSc.
A doktori téma rövid összefoglalása:	
<p>Az „Európai versenyjog” mint doktori kutatási téma nem csupán rendkívül összetett, folyamatosan változó ám egyidejűleg időtlen, hanem egyúttal kiemelten fontos, sőt, egyre nagyobb jelentőséggel bíró kérdéseket vet fel.</p>	
<p>Tekintettel arra, hogy az európai versenyjog, mint a „négy szabadság” egyik alapvető instrumentuma komplex szabályozási terület, így a téma a kutatási területek gazdag tárháza. Ha a közösségi versenyjog legfőbb, nemzeti versenyjogokban is ismert szegmenseit emeljük ki (versenykorlátozó megállapodások tilalma, gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalma, fúziókontroll), már akkor is látható a téma rendkívüli jelentősége és terjedelmessége, de mivel a közösségi versenyjog a tagállamokra vonatkozó versenyjogi szabályokat is tartalmazza, a kutatási spektrum még mélyebb és szélesebb.</p>	
<p>A kutatási téma – akármelyik szegmensét tekintjük is át – nélkülözhetlenné teszi a kutatás interdiszciplináris megközelítését: közgazdasági elméleti alapok nélkül e téma nem dolgozható fel, sőt meg sem érthető a kellő színvonalon. Emiatt a kutatási téma azon doktoranduszok számára rejt valódi lehetőségeket, akik a jogi problémák megoldása mellett legalábbis fogékonyak a közgazdaságtudományi elméletek befogadására. Az interdiszciplinaritás mellett a kutatási témát a jogágak közöttiség, a „keresztülfekvő jelleg” is meghatározza, ahol ötvöződnek bizonyos magánjogi és közjogi normák, nem is beszélve arról, hogy a közösségi versenyjog a „közösségi alkotmányjognak” is egyik alapköve, hiszen az EKSZ Szerződés egyik legfontosabb része, másrészt instrumentális jellegű szerepet kellett betöltenie a gazdasági integrációban.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Nemzetközi fuvarjog
Témavezető:	Dr. Szalay Gyula CSc.
A doktori téma rövid összefoglalása:	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Az elektronikus kereskedelem és a fogyasztóvédelem általános jogi kérdései
Témavezető:	Dr. Milassin László, PhD
<p>A doktori téma rövid összefoglalása:</p> <p>Az elektronikus kereskedelem új jogterület mind a nemzeti, mind a közösségi jogban.</p> <p>A téma szempontjából először a hatályos közösségi jog bemutatása szükséges, kiegészítve néhány tagország idevonatkozó speciális szabályával.</p> <p>Az elektronikus kereskedelem jogi fogalmát a fogyasztóvédelem szempontjából érdemes megvizsgálni. Ezt követően az elektronikus kereskedelmi szerződés kérdéseit célszerű elemezni, különös tekintettel a szerződésekre alkalmazandó jogra, a szerződés megkötésére, megszüntetésére, megszegésére, illetve a szerződéssel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségekre.</p> <p>Fontos részei a témának az adatvédelemre és a tisztességtelen reklámra vonatkozó értekezések is.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Alapjogok a büntető igazságszolgáltatásban
Témavezető:	Dr. Gellér Balázs, PhD (Cantab.), Dr. habil.
A doktori téma rövid összefoglalása: <p>A témakör elemzése során fel kell tární, és értékelni kell azokat a sztenderdeket, a jogállamiság elvéből közvetlenül, ill. közvetve fakadó követelményeket, amelyek áthatják és egyben más jogágakhoz, tudományterületekhez képest sajátossá teszik a büntetőjogi gondolkodást és normatív szabályozást anyagi jogi, eljárásjogi és végrehajtási jogi összefüggésekben.</p> <p>Ennek során jelentős hangsúly helyeződik az eseti jogi, illetve alapjogi bíraskodás által kimunkált értékszempontokra, valamint a nemzeti jogi problémákkal sokszor elkerülhetetlen összefüggéseket mutató nemzetközi büntetőjog elméleti és gyakorlati álláspontjaira.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	A magyar büntetőjogi szankciórendszer fejlesztésének perspektívái
Témavezető:	Dr. Nyitrai Péter, PhD
A doktori téma rövid összefoglalása: <p>A büntetőjog-tudomány érdeklődésének egyik alapvető vetülete a vizsgálódás alapját képező jogágban tételezett szankciók köre. A szankciórendszer kialakításában, az egyes szankciófajták tételezésében, a vonatkozó részletszabályok kimunkálásában a tradíciók mellett mindenkoron szükségképpen meghatározó szerepet játszik a nemzeti és sok esetben a nemzetközi büntetőpolitika változása, s a büntetőjog <i>ultima ratio</i> jellegének kidomborítását hol erőteljesebben, hol gyengébben felvállaló jogintézmények felbukkanása. Egy már kialakult szankciórendszer sosem maradhat változatlan, azt a társadalmi-gazdasági változásokhoz, egyéb büntetőjogi összefüggésekhez igazítottan kell vizsgálni. Ehhez képest lényeges, hogy a nemzeti szankciórendszer újra-és továbbgondolásakor a büntetőjogi felelősségre vonás alanyai körének bővülésére (pl. jogi személyek), a büntetés-kiszabás elveinek, szabályainak, gyakorlatának alakulására, valamint a büntetés-végrehajtás során szerzett tapasztalatokra egyaránt figyelemmel kell lenni.</p> <p>A doktori téma keretében így kiemelt figyelmet kell szentelni az egyes fő-és mellékbüntetések, illetve intézkedések kiszabási, elrendelési és végrehajtási jellemzőire, az alternatív szankciók alkalmazhatóságára, s a büntetési célok hatékony megvalósulásának mutatóira, feltételeire. A figyelmet így nem csupán a szabadságelvonással járó szankciók kérdésére kell lényegileg összpontosítani, hanem a tényleges vagyoni-és személyi természetű jogkorlátozások kérdésén túl foglalkozni kell az egyes diverziós lehetőségekkel, a mediáció szellemében kialakított, kialakítandó intézményekkel, a büntetőjogilag felelősségre vonható jogi személlyel szemben alkalmazható szankciókkal is.</p> <p>A szankciórendszer vizsgálatát indokolt elkövetői korcsoportok, valamint bűncselekmény-típusok összefüggésében, összehasonlító aspektusban is elvégezni, illetve elkerülhetetlen az összehasonlító jogi módszer alkalmazása, s az ennek eredményeként megismert és elemzett egyéb nemzeti jogi megoldások hazai adaptációs lehetőségeinek értékelése.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Nemzetközi bűnügyi együttműködés
Témavezető:	Dr. Nyitrai Péter, PhD.
A doktori téma rövid összefoglalása:	
<p>A nemzetközi büntetőjog, s így a nemzetközi bűnügyi együttműködés integráns részét képező jogterületek (így a büntetőjog, nemzetközi jog, alkotmányjog, közigazgatási jog) alanyi és tárgyi köre, metodológiája, értékrendszere és rendeltetése között nehezen teremthető összhang. A doktrinális kapcsolódás és a módszertani koherencia hiánya ellenére a nemzetközi bűnügyi együttműködés szabályozási területét mégis önállósult, sajátos elvekkel és szabályokkal felvértezett tudás-és normaanyag jellemzi, amelyet a releváns jogterületek közös cél, a nemzetközi kriminalitás elleni, jogállami alapokon nyugvó küzdelem érdekében történő „összeműködése” jellemez. Elsőrendű feladat ezen funkcionális összhang további erősítésére, modernizálására irányuló törekvés.</p> <p>A téma feldolgozásának alapvető vizsgálati szempontjai: a büntetőpolitika, a kooperáció szervezeti kerete, és a hatáskörrel rendelkező hatóságok közötti együttműködés különböző dimenziói. Minderre figyelemmel foglalkozni kell a büntető joghatóság megalapozása és gyakorlása problematikájával, a bilaterális és multilaterális kapcsolatokon nyugvó együttműködési mechanizmusokkal, valamint az egyes regionalizációs törekvések, így különösen az európai igazságügyi térség specifikumaival, amelyek közvetlen alapjaivá is válnak a globális szemlélet egységesítésére irányuló törekvéseknek (így az Európa Tanács eredményeit sok esetben modell-egyezményként fogadták el az ENSZ keretei között). Figyelmet igényelnek a nemzetközi bűnözés különböző típusai elleni küzdelem érdekében kidolgozott, kidolgozandó válaszok sajátosságai is, különösen a szervezett bűnözés és a terrorizmus implikációi.</p> <p>Az igazságügyi hatóságok (ügyészségek és bíróságok) közötti, ún. jogsegély-típusú kooperáció kapcsán hangsúlyt érdemel a kiadatás és az eljárási jogsegély, de ez ezekből önállósult egyéb jogsegély-formák is, mint a büntetés-végrehajtás átadása/átvétele, a büntetőeljárás átadása/átvétele, a feljelentés külföldi államnál, a vagyonek kobzás, elkobzás és az ezekkel azonos hatású más büntetés, intézkedés végrehajtásának átadása/átvétele. Elkerülhetetlen mindezzel összefüggésben az Európai Unió kölcsönös elismerés elvén alapuló újabb együttműködési formáinak áttekintése is, úgy mint az európai elfogatóparancson alapuló átadás, a bizonyítási jogsegély, a pénzbüntetések kölcsönös végrehajthatósága, s az európai végrehajtási okirat intézménye. A nemzetközi bűnügyi jogsegély újabb fejlődési tendenciái pedig indokolják azt is, hogy a nemzetközi bűnügyi együttműködésre ne csak csupán mint bűncselekmények tárgyában folytatott kooperációra tekintsünk, hanem a (kriminális) szabálysértések vonatkozásában is alkalmazható intézményösszességet jelentsen.</p> <p>Az ún. nem jogsegély-típusú együttműködés tekintetében a nyomozó hatóságok közötti kooperáció, valamint a közigazgatási szervek közötti, büntetőeljárásokban felhasználható eredménnyel járó együttműködés igényel feldolgozást. Végül, de nem utolsósorban az államok közötti együttműködés dimenziójának vizsgálata a ki kell egészüljön a bűnügyi kooperáció nemzetek felettiségének nézőpontjával is, amennyiben a nemzetközi büntetőbíróságok és a nemzeti államok között folytatott együttműködés sajátosságai ezt indokolják.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	A demográfiai változások és a bűnözés kapcsolata
Témavezető:	Dr. Vavró István, DSc.
A doktori téma rövid összefoglalása: <p>A demográfiai, társadalmi változásokat és a bűnözést külön-külön számos kutatásban vizsgálták, a szerzett adatokat elemezték. A kriminológiai vizsgálatok során több kutatásban igyekeztek feltárni a bűnelkövetők demográfiai, társadalmi jellemzőit esetenként összehasonlítva a népesség megfelelő adataival. Szükségesnek látszik azonban az eddigi kereteken túllépve a demográfiai változások és a bűnözés alakulása közötti sztochasztikus kapcsolatok eddiginél teljesebb feltárása. Indokolja ezt a születésszám Magyarországon az I. világháború óta megfigyelhető ingadozása, majd 1975 óta történő csökkenése, a népesség korösszetételének ezzel összefüggő, történelmileg rövid időn belüli jelentős változása.</p> <p>A bűnözés korszpecifikus jellege közismert, ezért nyilvánvaló, hogy a demográfiai-társadalmi változások hatnak a bűnözés alakulására.</p> <p>Az elmúlt évtizedekben megfigyelhető volt a házassággal, a családi élettel kapcsolatos társadalmi attitűd megváltozása. A kriminálstatisztikai és kriminológiai kutatásokból ismert, hogy a különböző családi állapotú, fiatalok esetén különböző környezetben élő népesség kriminalitási gyakorisága jelentős eltéréseket mutat. Ebből értelemszerűen következik, hogy az e téren bekövetkezett változások nem maradtak hatás nélkül a bűnözés alakulására. Az összefüggések vizsgálata a jogtudomány szempontjából igen csak lényeges.</p> <p>Az iskolai végzettség és a bűnözési gyakoriság közötti kapcsolatot az eddigi kutatások alapján ismertnek feltételezték. Újabban azonban bizonyos adatok arra utalnak, hogy az eddigi összefüggésekre vonatkozó nézetek felülvizsgálatra, kiegészítésre szorulnak. A népesség iskolai végzettségét mutató adatok jelentős, elvileg kedvező irányú változást mutatnak, a gyakorlatban azonban ezek a változások nem következtek be. Szükségesnek látszik tudományos kutatás keretében feltárni ennek okait és a jövőben várható helyzet alakulását.</p> <p>A foglalkoztatási viszonyokban beállott változások, a munkanélküliség, valamint a jövedelmi viszonyok rendkívüli mértékű differenciálódása új társadalmi feszültségek forrása. A kriminalitás tényezői között az egyes népességszociális csoportoknál ennek nem jelentéktelen, bár eltérő mértékű szerepe lehet. Célszerű lenne ennek tudományos vizsgálatok keretei között történő vizsgálata.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	A statisztikai módszerek alkalmazása a bűnözés vizsgálatánál
Témavezető:	Dr. Vavró István, DSc.
<p>A doktori téma rövid összefoglalása:</p> <p>A statisztikai módszerek társadalomtudományi alkalmazása széles körben elterjedt. A jogtudományok területén alkalmazása valamivel korlátozottabb és elsősorban a kriminológiai kutatások során kerül rá sor. A bűnözés, mint társadalmi tömegjelenség, e jelenség beágyazottsága, összefüggései más jelenségekkel indokolja a statisztikai módszerek alkalmazását.</p> <p>E módszerek közül a struktúrára, a dinamikára és az intenzitásra vonatkozó módszerek még többé-kevésbé ismertek, lényegesen ritkábban kerül sor azonban a reprezentatív módszerek alkalmazására és az ún. kis elemszámú sokaságok kutatásánál alkalmazott statisztikai módszerek problémáinak feltárására.</p> <p>A bűnözés vizsgálata során célszerű lenne az eddig alkalmazott módszerek mellett azok kombinatív alkalmazására vonatkozó módszerek kialakítása. Külön figyelmet érdemel a reprezentatív módszerek alkalmazhatósága, mert bár a hivatalos statisztikai szolgálatban gyűjtött adatok számos, részletes információt tartalmaznak, az okságra, a motivációs háttérre, valamint a belső összefüggésekre vonatkozó számítások végzése terén még számos tennivaló akad. Így külön vizsgálni kellene a statisztikai módszerek alkalmazhatóságát a struktúra belső összefüggéseinek feltárásánál, az alanyi és tárgyi oldal adatainak összehasonlítása során a két oldal közötti kapcsolat feltárásánál, a gazdasági-társadalmi változások és a bűnözés alakulása közötti sztochasztikus kapcsolatok részletes vizsgálatánál. Kísérletet lehet tenni a bűnözés prognózisának készítése során eddig alkalmazott módszerek továbbfejlesztésére, a bizonytalansági tényezők hatását csökkentő megoldások kialakítására.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Büntetőjogi kodifikáció a 19. századi Magyarországon
Témavezető:	Dr. Mezey Barna, CSc.
<p>A doktori téma rövid összefoglalása:</p> <p>A 19. század Magyarországon a kodifikáció évszázada. A nyugat-európai törvényalkotásoktól némileg elmaradva az európai „második” hullám vége felé, de minőségében európai modelljeihez hasonló törvények és törvénykönyvek születtek hazánkban is. A téma az 1795. évi büntető kódextól az 1908. évi első büntető novelláig fogja át a büntető kodifikációk folyamatát. Ezen belül az egyes büntető kódex-tervezetek (1795., 1827., 1843., 1867.) a hatálya léptetett büntető törvénykönyvek (1852., 1878., 1908.) és a nem kódex jellegű büntető törvények egyenként történő értékelésén túl a büntető kodifikáció európai történetébe ágyazott magyar tendenciákat és a kodifikáció tartalmi-technikai kritériumait kíséri végig a tematika.</p> <p>Egyik fő alterülete a kódexek szerkezetének kialakulása-kialakítása, az a törvényalkotás-tani jelenség, mely a feudális-rendi nagyrészen kaotikus és rendszer nélküli büntető jogalkotásból a szisztematikus, elvekre épített, logikus szerkezetű és mind precízebb tényállásokat megfogalmazó modern polgári kódexig szakmai-tudományos hidat képezett.</p> <p>Másik jelentős terrénuma a témának a magyar jogi műnyelv, a büntetőjogi terminológia, a nyelvújítás során kialakított új szakkifejezések és szóhasználatok térnyerésének elemzése. Ennek során rövid ötven esztendő alatt a latinnal kevert német-magyar szaknyelv precíz büntetőjogi kifejezések befogadjává vált.</p> <p>Harmadikként a téma keretébe tartozik a kodifikáció történelmi-politikai hátterének összehasonlító vizsgálata, mely módot nyújt arra is, hogy az országgyűlésekben képződő politikai akaratok és becsatornázott érdekek tablójának tükrében fogalmazódják meg a jogalkotói szándék (kodifikációs tervezetek, bizottmányi munkák) és a valós törvényhozói eredmény (a pártok és a képviselők magatartásának megfelelő végszavazási eredmények) közötti feszültség vagy összhang.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	A büntetőjogi szankciórendszer átalakulása a 19. században
Témavezető:	Dr. Mezey Barna, CSc.
A doktori téma rövid összefoglalása: <p>A magyar büntetőjogi gondolkodás a 19. században jellegzetes módon függvényének vált a politikai mozgalmaknak. Az egyetemen csak az érvényes büntetőjogot tanították, annak is inkább perjogi vonatkozásait; az universitason reformeszmék nem születtek. Hazánkban a felvilágosodás meglehetősen kései jelenség volt: mondhatni együtt jelentkezett a liberális áramlatokkal. Ennek következtében a 18. századi felvilágosodás eszméi a 19. századi szabadelvűséggel ölelkezve jelentek meg a magyar politikai és tudományos gondolkodásban. A jellegzetes magyar nemesi közigazgatás a vármegye által intézett törvénykezési ügyek és a politika között szerves kapcsolatot alakított ki.</p> <p>A téma egyik fontos dimenziója a liberális politikai mozgalom és a fogházjavító mozgalom összekapcsolódása, melynek csúcspontja volt az 1843. évi büntetőjogi törvényjavaslat. A fogházjavítók társadalmi program szintjére emelték az embertelen büntető gyakorlat (és ezen belül a büntetés-végrehajtás) reformját. Ez a folyamat a tömlöcöt az érdeklődés homlokterébe állította.</p> <p>A másik fontos szempont a téma kimunkálásában a börtönügyi tudományosság létrejötte a börtönügyi szakterminológia kialakulása és a nagy társadalmi viták következtében a nemzetközi börtönügyi tapasztalatok és eredmények ismertté válása. Ez a tendencia Magyarországot felkészítette a polgári börtönügy kimunkálására.</p> <p>A polgári átalakulással Nyugat-Európa századokkal Magyarország előtt járó államaival hasonlóan általános büntetési nemmé vált a szabadságvesztés-büntetés, miközben eltűntek vagy háttérbe szorultak a büntetési rendszerben a feudális-rendi társadalom jellemző megbecstelenítő, lealázó és embertelen szankció nemei. Ez az átalakulás szükségessé tette egyfelől a büntetés-végrehajtás (immáron börtönügy) jogi szabályozását, a büntetés-végrehajtási jog kialakítását, valamint a börtönügy technikai-építészeti feltételrendszerének kialakítását, melyek mindegyike külön-külön is önálló téma.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	A közigazgatás alkotmányossága a modern jogállamban
Témavezető:	Dr. Patyi András PhD, egyetemi docens, tanszékvezető
A doktori téma rövid összefoglalása: <p>A közigazgatás alkotmányossága a modern jogállamban című doktori téma olyan vizsgálatoknak és kutatásoknak a kerete kíván lenni, melyek az Alkotmány és a közigazgatás közötti kapcsolatot helyezik a központba. Ennek során vizsgálat tárgyát képezheti a jogállami paradigma modern államokban és az Európai Közösségekben megnyilvánuló tartalma és annak hatása a közigazgatásra; a közigazgatási anyagi jog és abban szabályozott (megteremtett), a közigazgatás számára biztosított beavatkozási eszközök vizsgálata, a közigazgatási eljárás és az ahhoz szükségszerűen kapcsolódó bírói jogvédelem alkalmazási köre és hatása a közigazgatási jog fejlődésére; továbbá annak vizsgálata is, hogy a választott helyi önkormányzatok rendszere, valamint az autonóm közjogi jogalanyok mennyiben játszanak meghatározó vagy kiemelt szerepet egy alkotmányos és egyben demokratikus közigazgatási működés megteremtésében és fenntartásában.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	A közigazgatás központi szervezete és működése
Témavezető:	Dr. Verebélyi Imre, egyetemi tanár, tudományok doktora
<p>A doktori téma rövid összefoglalása:</p> <p>A központi közigazgatás vizsgálata során a hallgatók többféle témában folytathatnak kutatást.</p> <p>Az első nagyobb témakör a minisztériumok, a Kormány munkáját segítő szervek, valamint a testületi Kormány és a kormányfő kölcsönös viszonyát foglalja magába.</p> <p>A második nagyobb témakör a minisztériumok és a minisztériumoknak alárendelt központi közigazgatási szervek szervezeti és működési kérdéseire terjed ki.</p> <p>A harmadik témakör keretében a hallgatók a kormányfüggetlen központi államigazgatási szervek alapvető jellemzőit tárhatják fel.</p> <p>A központi közigazgatási témakörön belül a vizsgálandó működési kérdések között kiemelhető a reguláció és dereguláció viszonya és módszertana.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Az önkormányzati igazgatás alapvonalai
Témavezető:	Dr. Verebélyi Imre, egyetemi tanár, tudományok doktora
A doktori téma rövid összefoglalása: <p>A települési és a megyei önkormányzati igazgatás szervezeti és működési keretei több mint 15 éve alakították ki és lényegi módosításra azóta nem került sor, pedig számos gyakorlati tapasztalatról tudósít a szakirodalom, és többféle elméleti továbbfejlesztési irány is megfogalmazódott.</p> <p>A kutatást végző hallgatók többek között feldolgozhatják a községi és városi önkormányzati feladat- és hatásköri csoportokat, valamint a különféle szervezeti formákat (így a községeket, városokat, a nagyvárosokat, a fővárost, a települési önkormányzatok egy- és többcélú társulásait).</p> <p>Hazai és nemzetközi szinten felértékelődött a kormányzati szint alatti önkormányzati középszint problémaköre. Vizsgálható a középszintű térbeosztás (megye, nagymegye, régió), a szubszidiaritás elvére épülő középszintű feladat- és hatáskörök tipizálása.</p> <p>A hallgatók kutatást folytathatnak az önkormányzati működés három fő típusában: a közszervező tevékenység, a helyi hatósági tevékenység és a helyi rendeletalkotás területén.</p> <p>Végül feldolgozható az önkormányzati és a dekoncentrált államigazgatási szervek elhatárolása, valamint a kétféle helyi igazgatási rendszer kapcsolata.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	A közigazgatás kontrollja
Témavezető:	Dr. Varga Zs. András, PhD, egyetemi docens
<p>A doktori téma rövid összefoglalása:</p> <p>A közigazgatás kontrollja olyan általános doktori téma, amely szerteágazó lehetőséget kínál az alkotmányjog, a közigazgatási jog, az Európai Unió joga vagy a jog-összehasonlítás iránt érdeklődő doktorandusz számára.</p> <p>A téma tehát összefoglaló jellegű, amelyen belül a doktorandusz számos irányba indulhat el.</p> <p>Vizsgálhatja az egyes államhatalmi ágak szerepét az alapvetően a végrehajtó hatalomhoz sorolt közigazgatási tevékenységek ellenőrzésében. Ennek során akár a hatalmi ágak egymáshoz való viszonyára, vagy a hatalmi triász modelljének érvényességére is kitérhet. A demokratikus (politikai) kontroll mellett vizsgálható a jogállami alapú (törvényességi-jogvédelmi) kontrollmechanizmus.</p> <p>A két kontroll típus elemezhető eljárási szempontból, mégpedig azok alanyai, célja és hatása szerint, továbbá megvizsgálható a kontrollmechanizmusok egymásra hatása.</p> <p>A kutatási téma elsősorban elméleti rendszerező jellegű, de nem zárja ki sem a kitekintést a társadalomtudomány rokon-területei (szervezet-szociológia, politológia) irányába, sem az empirikus kutatásokat.</p> <p>A téma sajátossága, hogy lehetőséget kínál látszólag pontosan körülírt, mégis – éppen általánosságuk miatt – nem túl gyakran vizsgált jogintézmények, mint a jogerő, a döntésekért viselt felelősség, a jogvédelem, a törvényesség, a felügyelet és az ellenőrzés a közcél megvalósításának alkotmányos kötelezettsége és az eljárásokkal érintett alapvető jogainak korlátozása vagy megsértése közötti összefüggések, a demokratikus (politikai) és a jogállami alapú (törvényességi-jogvédelmi) kontroll újragondolására.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	A bírói jogvédelem szerepe és jellemzői a közigazgatásban
Témavezető:	Dr. Patyi András PhD, egyetemi docens, tanszékvezető
A doktori téma rövid összefoglalása: <p>Önálló doktori témaként vizsgálhatók a közigazgatási bírói jogvédelem történetileg kialakult rendszerei és azok tanulságai, a mai kor kihívásai és az arra adott válaszok.</p> <p>E doktori téma körében azoknak az alapkérdéseknek a kutatására és feldolgozására kerülhet sor, melyek egyrészt a közigazgatási döntések elleni bírói jogvédelem közös európai alapjogi megalapozásával függenek össze, másrészt a bírói jogvédelem jellegét (objektív - törvényességi vagy szubjektív - alanyi jogi szemléletű) vizsgálják. Az alapjogi háttér feldolgozása során az Európai Emberi Jogi Konvenció és a kapcsolódó esetjog, valamint az Európa Tanács ajánlásainak széles körű feldolgozása szükséges.</p> <p>Megkerülhetetlen e kutatások során annak összehasonlító vizsgálata, hogy a közigazgatás milyen döntései tartoznak (illetve melyek nem tartoznak) a bírói jogvédelem alá. Amiként az is e témakörhöz tartozik, hogy a bírói védelem mely esetekben hatékony, illetve milyen jogi megoldások (vagy azok hiánya) vezet(nek) oda, hogy a védelem csak névleg biztosított, valójában nem.</p> <p>A fentiek hangsúlyosabban alkotmányjogi természetű kérdéskörök, de a közigazgatási bíráskodás vagy bírói jogvédelem jellemzően interdiszciplináris témakör. Így a téma során a bírói döntéseknek a közigazgatási aktusok hatályosulásában/érvényesülésében játszott szerepét is fel kell tárni. Ez a közigazgatás-tudományi feldolgozás amiatt is lényeges, mert a közigazgatási jog érvényesülésével összefüggő összehangolt alapkutatások az utóbbi években nemigen folytak.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Média jog
Témavezető:	Dr. Révész T. Mihály, CSc. egyetemi docens, tanszékvezető
<p>A doktori téma rövid összefoglalása:</p> <p>Az elektronikus sajtó szabályozása, közkeletű nevén a tartalom regulázása, közel egy évszázados múltra visszatekintő jogterület. A korábban nemzeti keretek között megvalósuló jogalkotás az utóbbi évtizedekben kiegészült a regionális és globális szervezetek teremtette normarendszerrel.</p> <p>A doktori téma keretében vizsgálat tárgyát képezheti a média jog-alkotás elméleti és gyakorlati problémái Magyarországon, valamint az Európai Unióhoz újonnan csatlakozott országokban. Ennek során megvilágításra kerülhet, hogy milyen azonosságok és eltérések jelentkeztek a közép-kelet európai régió egyes országainak médiarendszereiben a rendszerváltások előtt, majd az azt közvetlenül követő időszakban, a térség médiastruktúrájának átalakításában milyen mintavételi lehetőségek kínálóztak, miként befolyásolta a magyarországi médiaviszonyokat az uralkodó elitek magatartása, a demokratikus versengő pártrendszerre történő áttérés folyamata?</p> <p>A téma iránt érdeklődők elemezhetik az első magyar médiatörvény, az 1996. évi I. törvény /Rtv/ megalkotásának és végrehajtásának elméleti és gyakorlati tapasztalatait. E körben vizsgálhatják a magyar törvény eredetiségét, illetve az európai törvényhozásból adaptált intézményeit, a törvényjavaslat koncipiálásának folyamatát, parlamenti vitáját, valamint az Rtv módosítására irányuló sikeres és kudarcos törekvéseket.</p> <p>A doktori téma összetettségéből következően a jelöltek analizálhatják az Európai Unió médiapolitikájának irányait, s tendenciáit, a tartalomipar szabályozásának fejlődéstörténetét, s főbb jellemvonásait a Közös Piacról az Európai Unió létrejöttéig, a határokat átlépő televíziózás szabályozását, valamint annak alakulását a múlt század utolsó évtizedében, a reklámozásra, továbbá a kiskorúak védelmére vonatkozó jogalkotás közel múltját, a médiakoncentrációk elmélet és gyakorlati kérdéseit.</p> <p>A technológiai forradalom, a röviden csak digitális műsorszórásnak nevezett jelenség, valamint az Internet nyújtotta további lehetőségek gyökeres szemléletváltást eredményezett a közeli esztendőkből a médiapiacokon és médiarendszerekben, amely a szabályozás terepnumát is érintették. A téma lehetőséget ad ezért a média jog tudományos alapjainak megújítására, az önszabályozás lehetőségeinek kimutatására is.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Az emberi jogok nemzetközi védelme
Témavezető:	Dr. Lamm Vanda, az MTA levelező tagja
A doktori téma rövid összefoglalása: <p>Az emberi jogok nemzetközi védelmének előretörése és kiteljesedése a nemzetközi jog 20. századi fejlődésének egyik legnagyobb eredménye. A doktori téma keretében a hallgatók önálló kutatásokat folytathatnak mind az emberi jogok nemzetközi védelmével összefüggő elméleti problémákkal, mind pedig a jogok érvényesítésével összefüggő sokféle kérdéssel kapcsolatban.</p> <p>A doktori témán belül a kutatható témák sokasága kínálkozik. Ezek közt említhető az emberi jogok különböző generációinak problémája; az univerzális és regionális emberi jogi védelmi rendszerek fejlődése, egymáshoz való viszonyuk; az emberi jogok megsértése esetén igénybe vehető nemzetközi védelmi mechanizmusok; a nemzetközi emberi jogi bíróságoknak a különböző jogok védelmével kapcsolatos joggyakorlata; az emberi jogoknak fegyveres konfliktusok idején való védelme; az emberi jogi fórumokhoz benyújtott panaszjog problémája; a nemzetközi monitoring rendszerek működése és hatékonysága; a nem kormányközi nemzetközi szervezetek szerepe az emberi jogok védelmében; a terrorizmus elleni harc és az emberi jogok; az ENSZ reform és az emberi jogok védelme; az emberi jogok nemzetközi védelmének hatékonysága; a nemzetközi emberi jogi fórumok döntései kikényszeríthetőségének kérdése.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	A nemzetközi béke és biztonság fenntartásának és helyreállításának alapvető kérdései
Témavezető:	Dr. Sulyok Gábor, PhD
A doktori téma rövid összefoglalása: <p>A doktori téma keretében olyan tárgykörök vizsgálatára és tudományos feldolgozására nyílik lehetőség, mint például a kollektív biztonság eszmetörténete és gyakorlati megvalósításának nehézségei, az Egyesült Nemzetek Szervezetének reformja, a Biztonsági Tanács tevékenysége és szerepe a globális kockázatok megjelentésének időszakában, a békefenntartás kialakulása és fejlődése, az erőszak tilalmának létrejötte és aktuális kérdései, valamint az erőszak egyoldalú alkalmazását célzó igazolási kísérletek (hallgatólagos biztonsági tanácsi felhatalmazás, <i>ex post facto</i> biztonsági tanácsi jóváhagyás, az Alapokmány 2. cikk (4) bekezdésének restriktív értelmezése, az Alapokmány eróziója, humanitárius intervenció, terrorizmus elleni küzdelem, tömegpusztító fegyverek terjedésének megakadályozása, megelőző önvédelem).</p> <p>Noha a témakör nemzetközi szakirodalma jelentős, a magyar jogtudományban mind a mai napig számos hézag tapasztalható ezen a téren. A leendő doktoranduszok ezért jó eséllyel választhatnak olyan kérdést vagy problémát a doktori értekezés tárgyaként, amelynek feldolgozása a nemzetközi jog hazai tudománya szempontjából úttörő, hiánypótló vállalkozásnak minősül.</p> <p>A doktori téma által felölelt tárgyak feldolgozása az esetek döntő többségében a szokásos jogtudományi kutatási módszerek következetes alkalmazása révén elvégezhető, ám ez nem zárja ki, hogy egyes kérdéseket más diszciplínák – így például a történettudomány vagy a szervezéstudomány – módszereinek vagy főbb téziseinek segítségével hívásával is fel lehessen dolgozni.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	A nemzetközi viták békés rendezésének joga
Témavezető:	Dr. Lamm Vanda, az MTA levelező tagja
A doktori téma rövid összefoglalása: <p>A nemzetközi jog sok évszázados fejlődése során nem csak a viták békés rendezésének eszköztára bővült ki, hanem a második világháború utáni nemzetközi jogrend egyik legfontosabb alapelve lett, hogy az államok kötelesek vitáikat békés úton rendezni.</p> <p>A doktori téma keretében a hallgatók önálló kutatások folytathatnak a nemzetközi viták békés rendezése eszmetörténetének fejlődésével, a különböző vitarendezési mechanizmusokkal, ezek történeti fejlődésével, valamint továbbfejlesztésük lehetőségeivel és korlátaival kapcsolatban.</p> <p>A javasolt kutatási témák kiterjednek az államok közötti viták rendezésének történeti gyökereire; a viták békés rendezésének alapelvére; a nemzetközi vitarendezési fórumok létrejöttére; a különböző vitarendezési eszközökre és eljárásokra; a nemzetközi szervezeteknek (az ENSZ-nek és a regionális nemzetközi szervezeteknek, így az Afrikai Egységsszervezetnek, az Amerikai Államok Szervezetének) a viták rendezésben töltött szerepére; a nemzetközi bírói fórumok (Nemzetközi Bíróság, Tengerjogi Bíróság) eljárásjogára és joggyakorlatára; a viták bírói rendezésének lehetőségeire és korlátaira; az egyes vitarendezési módok egymáshoz való viszonyára; a világ különböző térségeiben történt, illetve napjainkban végbemenő konfliktusok rendezésének kérdéseire.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	Az európai integráció fejlődése
Témavezető:	Dr. Milassin László, PhD
A doktori téma rövid összefoglalása: <p>A doktori téma keretében az európai integráció legerősebb típusát: az Európai Unió fejlődését lehet megvizsgálni.</p> <p>A téma iránt érdeklődő hallgatók többek közt feltárhatják az európai közgondolkodás gyökereit, az integráció II. világháború utáni megerősödését, illetve a mai Európai Unió megalapozását. Fontos annak bemutatása, hogy a közösségi integrációs folyamatok honnan indultak ki, és hogyan illeszkedett ez a világkereskedelemben lejátszódó folyamatokba. Végül bemutathatják az integráció legfontosabb állomásait, ezek szerepét és eredményeit.</p>	

DOKTORI TÉMA LEÍRÁSA

Doktori téma címe:	EU szakpolitikai alapok
Témavezető:	Dr. Milassin László, PhD
A doktori téma rövid összefoglalása: <p>Az EU szakpolitika-formálás számos közös jellemzővel bír a különböző szektorokban. A doktori témát választó hallgatók elsősorban a közös jellemzők, közös alapok kérdéseit dolgozhatják fel. Így különösen vizsgálható az uniós szakpolitikák tervezése, koordinációja, elfogadása, végrehajtása, a végrehajtás ellenőrzése és értékelése.</p> <p>A téma vizsgálatának egyik szempontja lehet, hogy miként érvényesíthetők a nemzeti szempontok a szakmai és politikai előkészítés során.</p> <p>A téma arra is lehetőséget ad, hogy a hallgatók teljes mélységben feldolgozzák valamely fontos uniós szakpolitika formálásának részkérdéseit is.</p>	